

2576/38 54044 II

Pracownia Śląska

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
OKRĘG ŚLĄSKI

*

54044 II

**SPRAWOZDANIE
ZARZĄDU OKRĘGU
ŚLĄSKIEGO**

ZA ROK

1937

KATOWICE, W MARCU 1938 ROKU

8.0.

54044

Pracownia Śląska

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
OKRĘG ŚLĄSKI

*

SPRAWOZDANIE
ZARZĄDU OKRĘGU, KOMEND CHORĄGWI
HARCEREK I HARCERZY
ZA ROK 1937

KATOWICE, W MARCU 1938 ROKU

2576
38

1521d4.

54044. 1932

II

Exemplarz honorowy
Drukarni Urzędu Woj. Śl.
Katowice 1. 7. 1938

SPRAWOZDANIE

Zarządu Okręgu Śląskiego.

Zarząd Okręgu Śląskiego utworzył się w roku sprawozdawczym w składzie następującym:

Prezydium Honorowe:

Wojewoda dr Michał Grażyński,
J. E. ks. biskup Stanisław Adamski,
Gen. bryg. dr Józef Zając.

Prezydium Zarządu:

Przewodniczący: Mieczysław Chmielewski (od 25.
X. 1937),

„ Dr Tadeusz Kupczyński (do 26. IX.
1937),

I. Wiceprzewodniczący: Irena Radowska,

II. Wiceprzewodniczący: Marian Zawidzki (od 30. XI.
1937),

Sekretarz: Mgr Leonard Sylwester, działacz,

Skarbnik: Inż. Aleksander Ciszewski, działacz,

Okręgowy Kierownik K. P. H.: Mgr Józef Kret, harcmistrz,

Komendantka Chorągwi Harcererek: Mgr Zofia Kretowa,
harcmistrzyni,

Komendant Chorągwi Harcerzy: Dr Józef Bielec, harc-
mistrz.

Członkowie Zarządu:

Kapelan Okręgu: Ks. Stanisław Cynar,

Referent prawny: Dr Antoni Horawa,

Członek Wydziału K. P. H.: Janina Kraszevska,

Referent Spraw Społecznych: Dr Leopold Obierek
(od 25. X. 1937),

Referent prasowy: Dr Stefan Papée (do 26. IX. 1937),

Referent prasowy: Jan Przybyła, działacz,

Lekarz Okręgu: Dr Karol Różycki,

Przewodniczący Komisji Składnicy: Ludwik Wacławek,
harcistrz.

Komisja Rewizyjna:

Dyr. Stanisław Jeziorowski, przewodniczący,

Józef Cofala,

Leon Fus, hm.

Jan Kłoda,

Otton Tomala, działacz,

Ignacy Magiera, phm.

Inż. Jerzy Strecker,

Członkowie,

zastępcy.

Sąd Honorowy:

Dr Jan Zieleniewski, przewodniczący,

Zofia Tworkowska, hm.,

Mgr Jan Grzbiela, hm.,

Mgr Leon Marszałek, hm.,

Jerzy Lis, hm.,

Irena Kuśnierzewska, phm.,

Mgr Marian Krzysztofczyk, phm.,

członkowie,

zastępcy.

W składzie Zarządu nastąpiły w ciągu roku sprawozdawczego zmiany z powodu przeniesienia służbowego do Lwowa Kuratora Dr Tadeusza Kupczyńskiego, oraz Dr Stefana Papée.

Zarząd Okręgu odbył w okresie sprawozdawczym 9 zebrań plenarnych oraz 5 zebrań prezydium. Sekretariat załatwił 626

pism. Przy Zarządzie czynne były komisje spełniające prace specjalne, a mianowicie: 1) Wydział K. P. H., 2) Komisja Składnicy Harcerskiej, 3) Komisja Rewizyjna Składnicy Harcerskiej, 4) Komisja prawno-statutowa, 5) Komisja Społeczna, 6) Referat prasowy

Lokalami Związku zarządzał osobny gospodarz.

Właściwą programową pracę harcerską prowadziły Komendy Chorągwi Harcerek i Harcerzy, którą przedstawiono w osobnych częściach niniejszego sprawozdania. Zarząd Okręgu współdziałał z Komendami, ustalając na wspólnych posiedzeniach ogólny plan pracy, zwracając główną uwagę na dziedzinę programową, gospodarczą i zdrowotną.

W dziedzinie zdrowotnej przewiduje się stworzenie możliwości badania lekarskiego młodzieży harcerskiej przed udaniem się na obóz.

Jak w ubiegłych latach tak i w roku sprawozdawczym sprawa powstawania nowych Kół przyjaciół harcerstwa i nadanie rozmachu ich życiu wewnętrznemu były szczególną troską zarządu. Szczegółowe sprawozdanie z wyników, osiągniętych w tej dziedzinie, zawiera rozdział, omawiający działalność Wydziału Kół Przyjaciół Harcerstwa.

Kontakt harcerstwa za społeczeństwem następuje w głównej mierze przez Koła Przyjaciół Harcerstwa, z których niektóre wykazały wielką inicjatywę, przyczyniając się do podniesienia i wydajności pracy na terenie harcerskim.

Koło harcerzy z czasów walk o Niepodległość, zorganizowane przy Zarządzie Okręgu, ujawniło swą działalność przede wszystkim w dziedzinie społecznej. Za pośrednictwem Koła uzyskało zatrudnienie kilkudziesięciu harcerzy.

Kierownictwo Referatu Społecznego, powołanego do życia w celu przyjścia z pomocą bezrobotnej młodzieży harcerskiej, objął p. Dyrektor Dr Obierek, który w krótkim czasie opracował regulamin Komisji Społecznej, uchwalony następnie na posiedzeniu Zarządu Okręgu.

Zadaniem Komisji będzie:

- a) umożliwienie kształcenia się zawodowego przez harcerki i harcerzy,
- b) umożliwienie wyszkolenia zawodowego harcerek i harcerzy,
- c) poradnictwo zawodowe,
- d) umożliwienie zdobywania samodzielnych podstaw egzystencji przez harcerki i harcerzy zawodowo wyszkolonych,
- e) umożliwienie osiągnięcia zatrudnienia bezrobotnym harcerkom i harcerzom.

Przy rozpatrywaniu wniosków będą brane pod uwagę stopień i czas służby harcerskiej.

Komisja rozpoczęła już swą działalność.

Odczuwany od dłuższego czasu brak pomieszczeń skierował uwagę Zarządu na potrzebę budowy własnego domu harcerskiego w Katowicach. Zarząd przeprowadza szczegółowe badania na temat możliwości zrealizowania zamierzeń w tym kierunku.

Gospodarka finansowa Zarządu prowadzona była przejrzystość w ramach ustalonego budżetu. Idąc dalej po linii udostępnienia ewidencji wydatków i przychodów dla kontroli organizacyjnej i publicznej, sporządzono na rok 1938 preliminarz budżetowy w formie scentralizowanej. W roku sprawozdawczym zaktualizowano inwentarz ruchomości. Wskutek odpisania części inwentarza ruchomego na rzecz Komendy Chorągwi Harcerzy i odpisów amortyzacyjnych pozycja majątku ruchomego wykazuje w bilansie zamknięcia sumę zmniejszoną w porównaniu z bilansem zamknięcia zeszłorocznym. Zmianie uległa również pozycja „Udział w firmie „Składnica Harcerska“, mianowicie przekształcono ją w pozycję „Dłużników“ z powodu sprzedaży wspomnianej firmy nowo utworzonej Składnicy Harcerskiej, Spółce z o. o., do której z ramienia Zarządu Okręgu weszli jako spółnicy druhowie Jan Przybyła, Tadeusz Nowakowski i drużna Zofia Tworowska z łącznym udziałem w wysokości zł 10.000.

Z uwagi na przejęcie Bucza przez Naczelnictwo, sprawozdanie rachunkowe dot. nieruchomości na Buczu będzie zamieszczone

przy sprawozdaniach skarbowych Naczelnictwa Z. H. P. jako instytucji harcerskiej o wydzielonej księgowości. Z tego względu Zarząd Okręgu zaniechał wyszczególnienia wartości tych nieruchomości.

W celu dokonania systematycznej kontroli rachunkowości w niższych jednostkach organizacyjnych upoważniono Zarządy Kół Przyjaciół Harcerstwa i Zarządy Obwodów do przeprowadzania kontroli rachunkowości w drużynach.

W roku sprawozdawczym referat prawny załatwił ostatecznie kwestię przeniesienia majątków nieruchomości na Naczelnictwo Z. H. P. przez przygotowanie odpowiednich materiałów i uchwał. Sprawę przekazano Naczelnictwu, które powinno poczynić dalsze kroki już we własnym zakresie.

Ponadto referat prawny przeprowadził zawarcie umowy spółki z o.o. „Składnica Harcerska“, współdziałał przy jej zarejestrowaniu i przy założeniu ksiąg nowej spółki oraz przygotował umowy, mające za zadanie sprzedaż majątku dotychczasowej Składnicy Harcerskiej nowo powstałej Składnicy.

Składnica Harcerska w nowej formie Spółki z ogr. odp. rozpoczęła działalność z dniem 1. kwietnia 1937. Następnie opracowano regulamin wewnętrzny Składnicy Harcerskiej, który uchwalono na posiedzeniu Zarządu Okręgu.

SPRAWOZDANIE

Wydziału Kół Przyjaciół Harcerstwa.

Wydział K. P. H. w pracy swojej ubiegłego roku kierował się wytycznymi, powziętymi na dwóch konferencjach obwodowych Kierowników K. P. H., odbytych w Katowicach w kwietniu i październiku ub. roku, oraz na obradach Komisji K. P. H., odbytej w marcu z okazji Walnego Zjazdu Okręgu.

Wytyczne te zmierzały do uregulowania spraw organizacyjnych K. P. H., ściślejszej konsolidacji obwodów, zagwarantowania wszystkim jednostkom organizacyjnym harcerek i harcerzy opieki i pomocy ze strony K. P. H.

Ponadto Wydział K. P. H. wysunął hasło jaknajściślejszej współpracy Kół P. H. z młodzieżą harcerską. Chodziło o to, by różnym wyczynom, praktykom i obrzędom młodzieży jak n. p. uroczyste zbiórki drużyn lub hufców, przyrzeczenia harcerskie, pasowanie zuchów, rocznice, opłatek, święcone drużyn, wycieczki z biwakowaniem, gry polowe itp. towarzyszyły K. P. H i Zarządy Obwodów. Przez takie uczestniczenie w praktykach harcerskich mieli członkowie Kół P. H. zaznać krzepiących harców i przeżyć harcerskich, młodzież zaś mogła widzieć w nich swych życliwych starszych braci, żyjących jej troskami i jej radością.

Realizacja wytycznych dała na ogół pozytywne wyniki. Jest w tem dużo zasługi Obwodowych Kierowników K. P. H.

Należy też podkreślić znaczny postęp w zakresie uaktywnienia **Obwodów** jako nowych organów w harcerskiej strukturze organizacyjnej. Świadcza o tem liczne zebrania Zarządów Obwo-

du, konferencje przewodniczących Kół w poszczególnych Obwodach, udział Obwodowych Kierowników K. P. w zebraniach Kół, reprezentowanie harcerstwa przez Zarządy Obwodu na ważniejszych uroczystościach itp.

Niektóre z obwodów zorganizowały na swoim terenie: konkursy świetlic. (harcówek), zbiorowe hospitowanie obozów wyżej zorganizowanych przez członków K. P. H., kilkudniową koncentrację obozów harcerskich danego Obwodu, udział w większych uroczystościach harcerskich. Akcja letnia harc. wiele też zawdzięcza Obwodom i ich staraniom o zdobycie funduszków, urządzenie i wyposażenie obozów i kolonii. Zarządy Obwodu czuwały nad sprawą zagwarantowania opieki tym drużynom, które dotąd Kół P. H. nie posiadały. Szczególnie Obwód Chorzowski i Cieszyński rozwinął żywą w tym kierunku działalność, powołując do życia szereg Kół przy drużynach i gromadach zachowowych. Kilka jednak Kół, niewykazujących należytej aktywności, musiało ulec likwidacji.

Wszystkie Koła — jak to wynika z raportów Obwodowych, ze sprawozdań rocznych i z bezpośrednich wizytacji — skoncentrowały swoją pracę i zabiegi głównie około zdobycia funduszków na obozy i kolonie. Im też w dużej mierze zawdzięczać należy, że ilość obozów i kolonii harcerzy i harcerek śląskich dosięgnęła liczby 255.

Poza tym w myśl ogólnych założeń i wskazówek Wydziału K. P. H. niektóre Koła zapoznawały się z rocznymi planami pracy drużyn celem dopomagania im w ich realizowaniu; służyły fachową pomocą drużynom w urządzaniu i prowadzeniu kursów sprawnościowych; kontrolowały gospodarkę finansową i administracyjną drużyn; pomagały w wyszukiwaniu pracy bezrobotnym harcerzom; wyjednywały dla drużyn lokale na świetlice; stwarzały atmosferę życzliwej współpracy domu i drużyn harc.

Z wydatną pomocą przychodzi harcerstwu Rodzina Kolejowa przez swą sekcję dla spraw harcerskich, która znacznymi funduszami zasila 32 drużyny harcerzy i harcerek, oraz 18 gromad

zuchowych, złożonych z dzieci pracowników kolejowych na Śląsku. Praca ta jest systematyczna i planowa, a ma na celu ogólną opiekę wychowawczą, szkolenie kierowników drużyn i gromad, urządzanie świetlic harc., organizowanie koncentracji obozów i propagandę harcerstwa wśród pracowników kolejowych.

Wspomnieć również należy o istnieniu przy Zarządzie Okręgu Koła skautów z czasów walk o niepodległość, którego sekcja gospodarcza dopomagała wielu harcerzom, bezrobotnym pracownikom fizycznym do uzyskania pracy. Koło to powiększa grono tych osób, które ceniąc walory harcerstwa, organizują się celem znalezienia odpowiednich form współpracy z młodzieżą harcerską. Pomagając tej młodzieży, stają się zarazem czynnikiem uharcerzania form społecznego życia.

W uznaniu prac poniesionych dla śląskiego ruchu harcerskiego przez członków Kół P. H. Wydział K. P. H. wystąpił z wnioskiem do Naczelnictwa Z. H. P. o przyznanie stopnia działacza 10 osobom, oraz podał 6 osób do odznaczenia harcerską odznaką za zasługę.

Celem informowania Kół P. H. i Zarządów Obwodu o całości kształcie prac i poczyniń harcerstwa śląskiego wysyłał Wydział K. P. H. Kołom i Obwodom biuletyn, zawierający okólniki i rozkazy Zarządu Okręgu oraz Komend Harcererek i Harcerzy.

W lecie b. r. Wydział K. P. H. zamierza zorganizować obóz pod namiotami dla członków Kół P. H. i Zarządów Obwodu. Obóz ten urządzony będzie w pobliżu kilku wyżej zorganizowanych obozów harcerskich. Celem jego będzie umożliwienie członkom współdziałającym zaznania życia obozowego, ocenienia jego wartości wychowawczych, oraz poznanie się bliższe z harcerskim ruchem młodzieżowym.

Praca Wydziału K. P. H. w przyszłym roku pójdzie w dalszym ciągu po linii powiększania i konsolidowania tej grupy ludzi, która ceniąc walory harcerskie zechce im nadać odpowiednią wagę nie tylko wychowczą, ale i społeczną.

Składnica Harcerska.

Składnica Harcerska, założona w kwietniu 1935 r., została z dniem 1 kwietnia 1937 r. przekształcona na firmę handlową pod nazwą Składnica Harcerska Spółka z o. o. z kapitałem udziałowym w wysokości 10.000,— zł.

Sprawozdanie niniejsze obejmuje zatem okres, poczynwszy od nadania Składnicy Harcerskiej nowych form prawnych i organizacyjnych t. j. od 1 kwietnia do 31 grudnia 1937 r.

Kapitał udziałowy w wysokości 10.000,— zł. jak również pożyczka, udzielona przez Zarząd Okręgu Śląskiego na powiększenie kapitału obrotowego w wysokości 12.000,— zł. przyniosły należyte oprocentowanie w postaci zysków, przypadających na udziałowców, w łącznej kwocie 11.792,58 zł. Dalszy zysk w kwocie 540,— zł. został Zarządowi Okręgu obliczony w formie odsetek od pożyczki 12.000,— zł.

Stan majątkowy Składnicy z końcem okresu sprawozdawczego jest następujący:

1) kapitał udziałowy	10.000,— zł.
2) pożyczka Zarządu Okręgu Śląskiego wraz z 6 ^o /o odsetkami	12.540,— zł.
3) pożyczka Zarządu Okręgu Śląskiego, składająca się z funduszu rezerwowego starej Składnicy Harcerskiej	10.516,27 zł
4) zysk	11.792,58 zł.

W dziewięciomiesięcznym okresie sprawozdawczym dokonano obrotu w wysokości 188.390,11 zł., który składa się:

a) z własnej wytwórczości	76.000,— zł.
b) z sprzedaży detalicznej sklepu	112.390,11 zł.

Obrót ten w stosunku rocznym wynosi 230.000,— zł.; w stosunku do roku ubiegłego obrotu wykazują wzrost dokładnie o 25%.

Możliwości koniunkturalnych dalszego zwiększenia obrotów nie dało się wyzyskać z powodu zbyt małych kapitałów obrotowych i braku większych pomieszczeń warsztatowych.

Wskutek zwiększenia się obrotów można było zatrudnić większą ilość pracowników warsztatowych. W roku sprawozdawczym pracowało w biurze, sklepie i warsztatach 21 osób. Nadto dano zatrudnienie 14-tu pracownikom sezonowym.

Ogólne wynagrodzenie pracowników sklepu

i biura wyniosła	9.429,— zł.
za robociznę w warsztatach zapłacono . . .	14.934,29 zł.

Dotąd jeszcze krąży wśród nieuświadomionych osób mniemanie, że Składnica ma ułatwione możliwości handlowe, gdyż nie płaci podatków ani nie ponosi żadnych ciężarów socjalnych. Przyczyniamy przeto, że Składnica Harcerska:

- 1) wykupuje świadectwo przemysłowe II. kategorii za 615,10 zł.
- 2) za rok sprawozdawczy wpłaciła na poczet podatku 2.937,91 zł.
- 3) w roku sprawozdawczym zapłaciła świadczeń socjalnych w kwocie 2.734,11 zł.

Coraz większe zainteresowanie się Wisłą jako miejscowością turystyczną skłoniło zarząd Składnicy do założenia w centrum Wisły filii, którą prowadzi się od grudnia roku ubiegłego.

Kierownictwo Składnicy spoczywa w rękach dha Józefa Tomali.

Sekretarz Z. O.:
Mgr Leonard Sylwester
działacz.

Przewodniczący Z. O.:
Mieczysław Chmielewski.

SPRAWOZDANIE

Komendy Śląskiej Chorągwi Harcerek.

Charakterystyka ogólna pracy.

Rok 1937 podobnie jak r. 1936 zaznaczył się niewielkim przyrostem liczebnym Chorągwi Harcerek (uwaga: cyfry statystyki za rok 1936 są z daty 1. I. 1937, zaś statystyki za rok 1937 — z dnia 30. VI. 1937, t. j. zawierają dane za 6 miesięcy).

Śmiało rzec można na podstawie tych danych, że wieloletni wysiłek Komendy Chorągwi nad opanowaniem jakościowym, nad nadaniem pracy wyrazu prawdziwie harcerskiego — dał dobre rezultaty.

Jako pierwsze zagadnienie w pracy drużyn — to zagadnienie prawa harcerskiego w życiu i wprowadzania w czyn jego nakazów moralnych. Zagadnieniom tym były poświęcone wszystkie zbiórki drużyny instruktorskiej, w pracach terenu istniało dążenie, aby w najmniejszej jednostce organizacyjnej wyrobić człowieka przygotowanego do życia we własnym środowisku i w społeczeństwie. Stąd kierunek pracy praktyczny, wyrażający się w dużej ilości kursów, organizowanych przez Komendę Chorągwi, Komendy Hufców, wreszcie drużyny.

W całej Chorągwi Harcerek widać wyraźne nastawienie w kierunku organizowania się gospodarczego oraz służby społecznej.

Prace programowe.

Wydział programowy Komendy Chorągwi, kierujący całokształtem spraw programowych i koordynujący w tym zakresie pracę innych wydziałów, w roku 1937 wykonał prace następujące: przygotował i przeprowadził 14 konferencji programowych kierowniczek wydziałów oraz poszczególnych referentek. Tematem dyskusyj były sprawy:

- a) kształcenia starszyny,
- b) organizacji pracy Komendy Chorągwi,
- c) starszych dziewcząt,

- d) harcerek,
- e) zuchów,
- f) p. do o. k.
- g) w. f.

Ponadto wydział przygotował i przeprowadził 3 odprawy drużynowych całego terenu, a mianowicie w dniu 25. X. przy udziale 280 osób, w dniu 29 i 30 V. 1937 w Wiśle — Głębcach przy udziale 85 osób, oraz w dniu 25. IV. odprawę drużynowych st. dziewcząt przy udziale 50 osób.

Wydział programowy pracował w roku 1937 pod kierunkiem drużny hm. Zofii Tworowskiej, przy współpracy wszystkich kierowniczek innych wydziałów, oraz referentek.

Prace organizacyjne.

Wydział organizacyjny pracował w roku 1937 nad uporządkowaniem form naszej pracy, zorganizował na terenach hufców szereg kursów administracyjnych dla sekretarek i skarbniczek drużyn, przeprowadził bieg dobrej płatności drużyn, ustalał preliminarz budżetowy Chorągwi i pilnował wykonania budżetu.

Pracą wydziału kierowała drużna dz. h. Kl. Bielcowa, współpracowały J. Kraszewska, St. Kowalczykówna, Łucja Siwoniówna, A. Żakówna.

Starszysza i jej kształcenie.

Stan ilościowy starszyszy Chorągwi Harcerek przedstawia się następująco:

Rok	Harc-mistrz.	Pod-harc-m.	Działaczek	Druż. po próbie	Druż. z zaczęta próbą	Instruktorek	
						miano-wanych	niemiano-wanych
1935	23	10	1	73	91	198	44
1936	19	12	1	82	89	203	40
1937	19	18	1	110	81	226	34

Osób pełniących funkcje kierownicze jest zatem w Chorągwi 260 czyli na jedną kierowniczkę przypada około 25 dziewcząt. Jest to stan zadowalający, a nawet rokujący nadzieje na rozrost licze-

bny w następnych latach. Liczba drużynowych, które do pracy nie są jeszcze przygotowane, a więc nie odbyły z wynikiem pozytywnym żadnego z obozów starszyszy maleje z roku na rok.

Systematyczna praca kształceniowa odbywa się przez cały rok harcerski na odprawach hufcowych i drużynowych, przyjmujących najczęściej charakter cało- lub kilkodniowych odpraw kursów. Zastępcy drużynowych przy hufcach prowadzą stałą pracę samokształceniową zarówno w dziedzinie harcerskiej, jak i ogólnej, zgodnie z założeniami programowymi Chorągwi oraz z indywidualnymi zainteresowaniami drużynowych.

a) odprawy drużynowych.

Data	Ilość obecn.	T e m a t	Kt o p r o w a d z i ł	
			poszcz. części	całość zbiórki
25. X.	280	1. raport gotowości zastępów 2. ćwiczenia z zakresu specjalności poszczególnych zastępów 3. O planowości w pracy 4. prace w komisjach: a) zuchów b) harcerek c) st. dziewcząt 5. sprawozdanie z akcji letniej	Kordecka Tworkowska Wernerówna Hermachowa Zdaniowska Grabska Koperska	Kretowa
29.30 V.	85	1. o programowość obozów 2. obrzędowość na obozie 3. prace w komisjach: a) st. dziewcząt b) obozów wędrownych c) „ harcerek c) kolonii zuchowych 4. stosunek do ludności 5. w. f. na obozach 6. higiena obozu 7. budżet, księgowość, gosp. obozowe	Kretowa Wernerówna Kuśnierzewska Wnękowa Hermachowa Wernerówna Tworkowska Koperska Kraszevska	Kretowa

Odprawy hufcowych.

Data	Ilość obecn.	T e m a t	Kto prowadził	
			poszczeg. części	całość zbiórki
25. V.	50	1. Zagajenie: zarys organizacyjny — do czego dążyc w druż. st. dziewcząt. 2. Referat dyskusyjny: a) program próby st. ochotniczek — sposoby realizacji, b) program próby wędrowniczki — realizacja. 3. Sprawozdanie drużynowych: a) stan ilościowy st. dr. b) poziomy pracy, c) braki terenu i potrzeba pomocy. 4. Zagadnienie koedukacji druż. st. dżr. 5. Sprawy bieżące.	Kretowa Handkówna Kuśnierzewska	Kuśnierzewska
12. IX.	35	1. Charakterystyka akcji letniej 2. Co zdobyliśmy my dla pogłębienia wzgl. wypracowania przydatności do obrony kraju? 3. Wytyczne programowe Chorągwi na rok następny. 4. Sprawy bieżące.		Węglarzówna
24. X.	40	1. Sprawy organizacyjne. 2. Program pracy referatu: a) zuchowego b) harcerek c) st. dziewcząt. 3. Program drużyny instruktorskiej. 4. O przeciwdziałaniu złym nastrojom. 5. Aktualności harcerskie.	Tworowska	Kretowa

Odprawy hufcowych.

Data	Ilość obecn.	T e m a t	K t o p r o w a d z i ł	
			poszczeg. części	całość zbiórki
19. 20 XII.	25	1. „Gwiazdka dla drugich“ — ćwiczenia. 2. Ćwiczenia terenoznawcze. 3. Aktualności harcerskie.	Grzbielina Wnękowa	Kretowa
15. II.	45	1. Sprawozdanie z konferen- cji program. 2. III. i IV. gałąź w organi- zacji harcerek. 3. Sprawności harcerskie. 3. Młodzież w dzisiejszych Niemczech. 5. Nasza współpraca ze Ślą- skiem Opolskim. 6. Aktualności.	Grzbielina Marszałek	Kretowa
7. III.	65	1. Uwagi na tematy spraw osobowych Z. O. Śl. 2. Na marginesie sprawozda- nia Kom. Chor.: a) spadek cyfrowy Chorągwi. b) program wyjścia „na zewnątrz“ w szerzeniu atmosfery pozytywnego stosunku do państwa, c) akcja koordynacji pro- wadzona przez wojsko, d) akcja wycieczkowa do miejscowości nadgrani- cznych. 3. Z. H. P. a O. Z. N.	Wilczyńska Grabska Grzbielina	Kretowa
18. IV.	30	1. Ćwiczenia : przekradanie się do miejscowości nad- granicznych (w Wilczy Górnej).	Grzbielina	Kretowa

Odprawy hufcowych.

Data	Ilość obecn.	T e m a t	K t o p r o w a d z i ł	
			poszczeg. części	całość zbiórki
18. IV.	30	2. O skautingu zagranicznym 3. Pisma harcurskie. 4. Praca nad komentarzem do prawa harc. Działalność prezesów K. P. H. obwodów. Nowe placówki harcurskie.	de Callier Radowska	Kretowa
3. VI.	45	1. Legenda o narodowości Śląska. 2. W przededniu wygaśnięcia konwencji genewskiej. 3. Sprawozdanie hufcowych z pracy zast. instruktor- skich i hufców. 4. Akcja letnia: a) obozy drużyn, b) akcja szkoleniowa.	Dr Kostka „	Kretowa

Instruktorzy Chorągwi zorganizowane są w 24 zastępy drużynowych, 5 zastępów instruktorskich, 1 drużynę instruktorską.

Częste wizytacje drużyn, lotne biblioteczki instruktorskie, żywa współpraca instruktorów zorganizowanych w zastępy i drużyny podnoszą poziom grona starszyny i jego pracy.

Akcja kształceniowa w r. 1937 przedstawia się następująco:

L. p.	Typ obozu, kursu:	Miejsce:	Czas trwania dni	Ilość uczest- niczek	Kto organizował
1.	Letni obóz drużynowych	Ignalino	21	45	Kom. Chor.
2.	Zimowy obóz „	Ustroń	10	25	„ „
3.	Metodyczne kursy drużynow.	Bucze	21	14	Harc. Szk. Instr.
4.	Kurs uzupełn. dla druż. zuchów	Ignalino	10	15	Kom. Chor.
5.	„ „ „ „ st. dz.	„	10	17	„ „
6.	Kursy podharcemistrzów	Bucze	10	6	Harc. Szk. Instr.

Pomimo stale wzrastającego zapotrzebowania na siły instruktorskie istnieje duża ostrożność w przyznawaniu prób, co się wyraża małą stosunkowo liczbą przyznanych prób w porównaniu do liczby uczestniczek obozów kształceniowych.

Wizytacyj zastępów drużynowych z ramienia Komendy Chorałwi odbyło się 15, wizytacyj drużyn 70, wizytacyj gromad 50, wizytacyj drużyn st. dziewcząt 30.

Pracą wydziału kieruje dhna Zofia Kretowa, współpracują: O. Grzbielina, O. Kordecka, J. Chojnacka, A. Kubaczkowa, St. Kowalczykówna, I. Radowska.

Prace specjalne.

Ostatni rok zaznaczył się dużym postępem w dziedzinie stwarzania kursów specjalności. Drużyny, zwłaszcza drużyny starszych dziewcząt potrzebują przygotowania praktycznego, zawodowego. Stąd w roku bieżącym ilość kursów specjalnych jest bardzo duża.

Typy kursów są najrozmaitsze:

- 1) kursów samarytańskich, dających przygotowanie do zawodu opiekunki dzieci, opiekunki chorych odbyło się 6 z łączną ilością uczestniczek 146.
- 2) kursów administracji, pisanie na maszynie itp.: 5, uczestniczek 75.
- 3) kursów szycia: 1, uczestniczek 13.
- 4) „ gospodarstwa domowego: 1, uczestniczek 20.
- 5) „ przysposobienia do obrony kraju: 10, ilość uczestn. 200.
- 6) „ strzeleckich: 2, uczestniczek 39.
- 7) „ modelarskich: 1, uczestniczek 11.
- 8) „ narciarskich: 1, uczestniczek 17.

Łącznie ilość kursów specjalnych 27, z ilością uczestniczek 521.

Sprawności niesienia pomocy ma w Chorągwi harcerek	820
„ wyrobienia polowego	1154
„ współżycia z przyrodą	105
„ wychowania estetycznego	221
„ przygotowania praktycznego	3581
„ wychowania fizycznego	394
„ przysposobienia do obrony kraju	329
„ odznak sportowych	131
r a z e m . . .	6735

Cyfry te świadczą wymownie o kierunku pracy Chorągwi, oraz o dobrych rezultatach na tym odcinku.

Wyrazem nastawienia praktycznego w wychowaniu jest powołana na nowo do życia w bieżącym roku **Szwalnia** Kom. Chor. Zatrudnia ona 6 osób., dając im zarobek dzienny od 2 — 4 zł. Ogólny obrót roczny wynosił 5.589,52 zł., z tego kwota 932,23 zł. jako czysty dochód da możliwość powiększenia szwalni, względnie będzie podstawą do założenia nowej placówki gospodarczej. Pracą szwalni kieruje druhna M. Szyllerowa przy współpracy I. Radowskiej.

Harcerki w liczbach.

Rok	hufców	Drużyn	Gromad	Środo-wisk	Zuchów	Harcerek	R a z e m
1935	24	211	32	110	1 353	5 955	7 308
1936	24	211	61	125	1 425	5 399	6 824
1937	24	224	73	132	1 657	5 194	6 851

1. **Zuchy.** Liczba gromad zuchowych zwiększyła się w ub. roku o 12, liczba zuchów o 232. Praca gromad stale się rozwija i pogłębia o czym świadczy stały wzrost zuchów z gwiazdkami. Liczba zuchów z I-a, II-a lub III-a gwiazdą wynosiła 859, a zatem 50% całej ilości zuchów. Referat zuchowy Kom. Chor.

wspólnie z referatami komend hufców zorganizował w dniu 6. VI. święto zuchowe, w którym wzięło udział 1 300 zuchów dziewczyny. Pracą referatu kierowała dhna Wernerówna W.

2. **Harcerki:** Duże trudności na terenach drużyn szkół powszechnych, gdzie o kierowniczkę pracy z pośród samych dziewcząt trudno wywołuje fakt częstego przenoszenia drużynowych — nauczycielek przez władze szkolne. Stąd ilość harcerek pozornie zmalała, gdyż nie jednokrotnie z powodu braku kierownictwa drużynę musiano zawiesić.

Ustalenie nowych odrębnych programów dla dziewcząt starszych odbiło się również na pracy drużyny. Przeprowadzona konsekwentnie akcja dzielenia drużyn na młodsze i starsze dziewczęta dała pozytywne wyniki.

Zwiększyła się ilość harcerek — ochotniczek (2327), harcerek pionierek (894), harcerek samarytanek (406),

Ilość harcerek bez stopnia wynosi 1567, co stanowi zaledwie 30% ogólnej cyfry.

Na terenie Chorągwi widać ożywienie i zwiększoną planowość w kierunku zdobywania sprawności.

Największym powodzeniem cieszą się sprawności przygotowania gospodarczego, wyrobienia polowego, oraz niesienia pomocy. Referat harcerek prowadzi druhna Hermachowa Urszula.

3. **St. Dziewczęta:** Starsze dziewczęta, t. j. druhny powyżej 16 lat w pracy swej w ciągu ostatniego roku opierały się o nowy program st. wędrowniczki, obowiązujący dla dziewcząt starszych. W programie swej pracy oprócz starszej wędrowniczki realizują programy p. do o. k., pracę społeczną, przygotowanie gospodarcze do pracy w rodzinie, interesują się zagadnieniami życia Polski współczesnej. Również dużo i chętnie uprawiają sporty. W związku z wysuwającą się koniecznością stwarzania dla st. harcerek ośrodków pracy zawodowej wysunięto dla Chorągwi na rok ubiegły hasło przygotowania praktycznego. Realizację tegoż obrazuje tablica kursów specjalnych. Podjęto również akcję czytelnictwa wśród harcerek.

Pracą referatu kierowała dhna Kuśnierzewska Irena.

Obozy, kolonie.

Akcja letnia drużyn i gromad rozwija się pomyślnie i wzrasta z roku na rok. Wyrażna jest tendencja, by obozy drużyn słabszych odbywały się na terenie własnym Chorągwi (tania podróz). Celem obozu jest zbliżenie do miejscowego społeczeństwa, zorientowanie się w stosunkach gospodarczych i warunkach życia w danej okolicy. Drużyny st. dziewcząt w zależności od potrzeb okolicy organizowały; a) obozową poradnię dla chorych b) opiekę nad dziećmi wiejskim, c) kursy robót ręcznych, d) czytelną dla gospodyń, e) chóry, f) przedstawienia, ogniska, zabawy ludowe,

Ilość harcerek biorących udział w tegorocznej akcji obozowej wzrosła o 243 i stanowiła cyfrę 1751 z liczbą harcerzo-dni 39.771.

Natomiast akcja zimowa nie przybrała dość szerokich rozmiarów. Przyczynę stanowi wysoki koszt obozów zimowych, brak ekwipunku

Referat obozowy w ub. roku prowadziła dhna M. Grabska — od 30. X. 1937 r. dhna W. Łowińska.

Chorągiew na tle środowiska.

Komenda Chorągi oraz Komendy hufców dążą do skoordynowania i mocnego ujęcia pracy harcerek „dla drugich”. Już gromady i drużyny młodszych harcerek rozwijają swą działalność w oparciu o dom i szkołę. Wyrazem tego to liczne święta i uroczystości organizowane przez jednostki harcerskie dla całej społeczności szkolnej. Na terenie niektórych hufców rozwijają się pomyślnie świetlice dla dziewcząt z poza harcerstwa, poza tym praca ma charakter doraźnej współpracy w imprezach takich organizacyj jak: Towarzystwo Polek, P. C. K., Strzelec, L. O. P. P., S. M. K., P. W. K., W związku z tym można zauważyć ściślejszą współpracę z wyżej wymienionymi organizacjami, w organizowaniu kursów sprawnościowych, pracy na terenie świetlic i czytelni, wspólnych obchodów i świąt.

Wszystkie jednostki organizacyjne stanęły do apelu władz naczelnych Z. H. P. o udział w akcji Pomocy Zimowej i dożywianiu dzieci.

Komendantka Śląskiej Chorągwi Harcerek:

(—) Mgr Zofia Kretowa

SPRAWOZDANIE

Komendy Śląskiej Chorągwi Harcerzy za rok 1937.

Uwagi ogólne.

Rok 1937 możemy określić jako okres pogłębienia i umocnienia pracy harcerskiej na Śląsku. Po okresie silnej ofensywy z przed kilku lat, największą naszą troską obecną jest pogłębienie pracy ideowo wychowawczej i używanie jak największej sprawności organizacyjnej. Jeśli w latach poprzednich zdołaliśmy w wielu środowiskach uzyskać pewne optimum ilościowe, stosunkowe do ilości młodzieży oraz naszych możliwości w zakresie starszyny, to obecnie całą uwagę skierowujemy na zagadnienie programowości pracy, oraz stały dopływ nowych sił instruktorskich. Wszystkie inicjatywy podejmowane w r. 1937 miały taką właśnie myśl przewodnią.

Jeśli chodzi o dodatni bilans pracy w roku 1937, należy wymienić pełne zrozumienie wśród grona starszyny charakteru kresowego naszej Chorągwi. Dotychczasowa praca na tym odcinku była raczej niezorganizowana i doraźna. Dziś natomiast dojrzała na terenie Chorągwi kwestia programowej działalności harcerzy przy rozwiązywaniu problemu niemieckiego na Śląsku. W tym celu Komenda Chorągwi nawiązała ściśle porozumienie z Dyрекcją Polskiego Związku Zachodniego w Katowicach i poświęciła wiele czasu temu zagadnieniu na odprawach starszyny.

Dalszym pozytywnym dorobkiem okresu sprawozdawczego, to stały dopływ nowych sił instruktorskich, oraz postępujące naprzód scalenie grona instruktorskiego. Sprawozdanie Wydziału kształcenia starszyny wykazuje cyfry, świadczące o znacznej poprawie na tym odcinku.

Na wielu zaś konferencjach i odprawach można było przekonać się, że korpus instruktorski naszej Chorągwi jest zwarty i jednolity. Najlepszym dowodem była odprawa w dniu 13 grudnia 1937 r., która zgromadziła 570 kierowników pracy. Bardzo dużą pomocą dla scalenia grona była harmonijnie układająca się współpraca członków Komendy Chorągwi.

Również na odcinku starszego harcerstwa notujemy poważne sukcesy, wyrażające się przede wszystkim we wzroście ilościowym kręgów, oraz pogłębieniu programowości ich pracy. Przeglądem siły starszo-harcerskiej był czerwcowy zjazd w Cieszynie.

Przy omawianiu dorobku minionego okresu należy wymienić pielgrzymkę harcerzy śląskich do Piekar, oraz umieszczenie tablicy na Kopcu Wyzwolenia w 15-tą rocznicę powrotu Śląska do Polski. Uroczystość ta miała przebieg prawdziwie imponujący i była głębokim i mocnym przeżyciem dla 7.000 jej uczestników. Z wielką radością witaliśmy wówczas Druha Przewodniczącego ZHP. Dra Michała Grażyńskiego, który odebrał przyrzeczenie harcerskie.

Dla pełności obrazu należy wymienić także ujemne pozycje bilansu naszej pracy. A więc przede wszystkim nie zdołaliśmy jeszcze rozwiązać zagadnienia właściwego podziału pracy wśród grona instruktorskiego. Z jednej strony obserwujemy obciążenie zbyt dużą odpowiedzialnością wielu instruktorów, zwłaszcza na terenie Komendy Chorągwi, co oczywiście nie pozostaje bez wpływu na wyniki pracy, a z drugiej strony widzimy liczne grono instruktorów, nawet wybitnych, którzy oddają pracy harcerskiej zbyt mało czasu. Stan ten w nowym roku będzie musiał ulec zasadniczej zmianie. Dalszą przeszkodą pracy, to ciężkie warunki materialne większości naszych instruktorów, a zwłaszcza nauczycieli. Z wielką też satysfakcją powitaliśmy utworzenie Komisji społecznej przy Zarządzie Okręgu, która ma się zająć problemem bezrobocia nie tylko na terenie starszyny, lecz także na odcinku starszych harcerzy i starszych chłopców. Wreszcie przyznać trzeba, że członkowie Komendy Chorągwi nie zdołali na-

wiązać dostatecznego kontaktu z drużynami przez wizytacje i wyjazdy na prowincję. Jakkolwiek fakt ten znajduje swe usprawiedliwienie w nadmiarze zajęć organizacyjnych, to jednak w nowym okresie Komenda Chorągwi musi dołożyć starań, aby uintensywnić bezpośredni kontakt z najniższymi komórkami pracy.

W sumie rok 1937 należy uznać — jak powiedzieliśmy na wstępie — jako okres pogłębienia pracy ideowo wychowawczej i usprawnienia organizacyjnego.

Zagadnienia organizacyjne.

1) Skład organizacji:

Ogółem Chorągiew Śląska Harcerzy liczyła w dniu 31-go grudnia 1937 r. 13 624 harcerzy.

Na ten stan przypada:

	1937	1936	1935
Zuchów	3 600	4 228	3 938
Harcerzy	8 762	7 095	7 764
St. harcerzy	677	366	242
Instruktorów mianowanych	182	157	92
Kierowników pracy bez stopnia instr.	403	402	419
	13 624	12 248	12 455

Statystyka jednostek organizacyjnych na przestrzeni ostatnich trzech lat przedstawia się następująco:

	1937	1936	1935
Środowisk	148	135	169
Hufców	23	22	23
Gromad zuchowych	163	161	186
Drużyn	272	240	245
Kręgów	40	18	15

Z powyższego zestawienia wynika, że po przejściowym zahamowaniu w rozwoju w roku 1935/36, w ostatnim okresie sprawozdawczym jest widoczny dalszy wzrost ilości jednostek organizacyjnych, a w szczególności drużyn (13%) oraz kręgów (12%).

Bardzo interesująca jest statystyka ilości harcerzy według poszczególnych hufców:

Hufiec	zuchów	harcerzy	st. harcerzy	razem
Katowice	372	904	42	1 318
Chorzów	418	677	11	1 106
Świętochłowice	290	506	152	948
Rybnik	165	624	81	870
Mikołów	213	486	16	715
Nowy Bytom	208	442	15	665
Tarnowskie Góry . . .	138	495	30	663
Nowa Wieś	195	404	29	628
Lubliniec	126	444	25	595
Bielsko	148	412	—	560
Janów	194	274	71	539
Cieszyn	149	359	22	530
Tychy	143	313	35	491
Mysłowice	89	331	25	445
Wodzisław	75	331	13	419
Brzeziny	96	268	26	380
Rydułtowy	127	235	—	362
Siemianowice	140	195	18	353
Knurów	94	183	47	324
Imielin	25	284	—	309
Pszczyna	100	206	—	306
Bytków	55	199	—	254
Żory	42	190	—	232

Powyższe zestawienie dobrze ilustruje nierównomierny wzrost poszczególnych działów pracy harcerskiej hufców. Szczególnie dotyczy to stosunku ilościowego zuchów i harcerzy.

Podział suchów, harcerzy i starszych harcerzy według szkół i zawodów, przedstawia się następująco:

Szkoły powszechne	7230	Urzednicy	315
(w tym 3600 suchów)		Nauczyciele	45
Gimnazja	1538	Duchowni	12
Licea	124	Wojskowi	12
Szkoły zawodowe	422	Wolne zawody	12
Wyższe uczelnie	53	Handlowcy	103
Robotnicy	360	Rolnicy	11
Rzemieślnicy	347	Inne zawody	453
Terminatorzy	419	Nie pracujący	1482

2) Organizacja Komendy Chorągwi i hufców:

Komenda Chorągwi Harcerzy dzieliła się na następujące Wydziały i referaty:

Komendant Chorągwi:	hm. Dr Bielec Józef
Zastępca K-ta Chorągwi:	hm. Mgr Marszałek Leon
Przyboczny K-ta Chorągwi:	phm. Włodek Antoni
Kapelan Chorągwi:	ks. Mgr Skowronek Jan
Lekarz Chorągwi:	hm. Stawarski Kazimierz
Wizytator Drużyn:	hm. Mgr Kret Józef
Hufcowy Katowicki:	phm. Tendyra Paweł
Pilot Chorągwi:	phm. Morgała Władysław.

I. Wydział Ogólno-Organizacyjny.

Kierownik:	hm. Karpala Julian (od października 1937 r.)
------------	---

Referaty:

1. Ogólny:	hm. Karpala Julian
2. Statystyczny:	phm. Sapa Stanisław
3. Drużyn pozostających pod opieką „Rodziny Kolejowej“:	phm. Twardela Paweł
4. Książeczek służbowych:	phm. Skrzypek Fr.
5. Prasowy:	phm. Augustyniak Teodor
6. Kancelaria:	ćw. Czudej Jan
7. Goniec:	ćw. Cyrulik Teodor.

II. Wydział Zuchów.

Kierownik: h. R. Mikuła Jan

Referaty:

1. Programowy: h. R. Mikuła Jan
2. Wizytator Gromad: ćw. Böhm Jan.

III. Wydział Drużyn.

Kierownik: hm. Mgr Marszałek Leon
(od września 1937 r.)

Referaty:

1. Ogólny: hm. Mgr Marszałek Leon
2. Prób i sprawności: hm. Lis Jerzy
3. Starszych chłopców: phm. Skrzek Józef
4. Zastępowych: hm. Mgr Czyżewski Adam
5. Zawiązków: hm. Guzowski Władysław
6. Wychowania: vacat.

IV. Wydział Starszego Harcerstwa.

Kierownik: hm. Korzeniowski Rudolf
Zastępca Kierownika: hm. Mgr Udziela Seweryn

Referaty:

1. Organizacyjny: hm. Mgr Udziela Seweryn
2. Programowy: vacat
3. Przysposobienia rolniczego: hm. inż. Gołogórski Daniel
4. Praca: phm. Mgr Krzysztofczyk Marian
5. Sekretarz: phm. Hnida Alojzy.

V. Wydział Kształcenia Starszyszy.

Kierownik: hm. Pukowiec Józef

Referaty:

1. Próby instruktorskie: hm. Klama Ludwik
2. Biblioteka: h. R. Mikuła Jan
3. Osobowy I: hm. inż. Kwaśniewicz Mieczysław
4. Osobowy II: dz. Małek Alojzy

VI. Wydział W. F. i P. W.

Kierownik: vacat

Referaty:

1. Harcerski Klub Narciarski: hm. Korzeniowski Rudolf
2. Harcerskie Koło Szybów-
cove: phm. Gryc Józef
3. Drużyn Pożarnych: phm. Wróbel Paweł
4. Łączności: h. R. Inż. Strecker Jerzy.

VII. Wydział Obozów i Turystyki.

Kierownik: hm. Fus Leon
Zastępca Kierownika: phm. Mgr Krzysztofczyk Marian

Referaty:

1. Sprawozdań i statystyki: h. R. Włodek Tadeusz
2. Sekretarz: ćw. Przybylski Alojzy.

VIII. Wydział Gospodarczo-Skarbowy.

Kierownik: hm. Nowakowski Tadeusz

Referaty:

1. Kasa: hm. Nowakowski Tadeusz
2. Poglówne: phm. Gryc Rajmund
3. Magazyn: h. R. Mikuła Jan
4. Księgowy: h. R. Wybraniec Paweł.

Teren Chorągwi jest podzielony na 23 hufce. Obsada hufców pod względem przygotowania hufcowych przedstawia się następująca:

Według zawodu:		Według wieku:	
harc mistrzów	11	wyższe wykształcenie . . .	2
podharc mistrzów	11	seminarium naucz.	12
harcerz orli	1	szkoły techniczne	3
		gimnazjum	1
		szkoły powszechne	5

Według stopnia:		Według wykształcenia:	
nauczyciele	13	23 lat	2
urzędnicy	6	25—30 lat	9
robotnicy	2	powyżej 30 lat	11
sztygarzy	2		

Całość spraw organizacyjnych skupiono od października w Wydziale organizacyjnym. Z ważniejszych prac należy wymienić: unormowanie spraw wizytacji, przy czym został ułożony ra-

port powizytacyjny, opracowanie zmiany toku mianowania kierowników jednostek organizacyjnych, przekazanie hufcom prowadzenia kartoteki. Referat prasowy nawiązał łączność z lokalną prasą, oraz wydał kilka periodycznych biuletynów. Z prac referatu drużyn pod opieką Rodziny Kolejowej należy wymienić 10 wizytacyj drużyn oraz lustrację gospodarczo-finansową.

Starszyszna.

1. Charakterystyka :

Liczba instruktorów w ostatnich trzech latach wzrosła o blisko 100%. Wykazują to następujące cyfry:

rok	hm.	phm.	działaczy	razem
1935	20	68	4	92
1936	31	118	8	157
1937	42	132	8	182

Statystyka instruktorów według wykształcenia wykazuje przewagę nauczycieli (31%), choć również ilość instruktorów z ukończonymi studiami wyższymi jest dość znaczna (19%). Zasługuje na wyróżnienie poważny procent instruktorów, jedynie ze szkołą powszechną (24%), natomiast razi bardzo mały odsetek instruktorów z wykształceniem średnim (10%). Dowodzi to, że zbyt mało poświęcamy uwagi drużynom gimnazjalnym. Instruktorów ze szkołą zawodową mamy 11%.

Jeśli chodzi o podział instruktorów według zawodów, to oczywiście przodują tutaj nauczyciele (40%). Dalej idą urzędnicy (35%), następnie robotnicy (7%), wolne zawody (2%) i inne mniejsze grupy zawodowe. Najbardziej interesującym nas zagadnieniem będzie zestawienie funkcji, pełnionych przez instruktorów.

Stopień starszyny	hm.	płm.	dz.	razem
Wodzowie gromad zuchów	1	11	1	13
Drużynowi drużyn harcerzy	2	45	—	48
Drużynowi drużyn st. chłopców	1	3	—	4
Kierownicy kręgów st. harcerskich	5	11	—	16
Hufcowi	11	9	1	22
Członkowie i współprac. komend hufc. i chor.	18	35	1	55
Komendant Chorągwi	1	—	—	1
Pełniący inne funkcje	3	15	2	20
Urlopowani	—	3	—	5
	42	132	8	182

Z powyższego wynika, że ilość podharcistrzów, pełniących funkcje ściśle wychowawcze (drużyny, gromady, kręgi) wynosi 70, a więc 53%. Jest to niewątpliwie objaw dodatni, jakkolwiek z drugiej strony byłoby rzeczą pożądaną, aby cyfra ta jeszcze wzrosła w najbliższym okresie. Oczywiście w zestawieniu z ilością wszystkich jednostek organizacyjnych cyfra ta jest jeszcze bezwzględnie zbyt mała.

Pod względem wieku przeważają instruktorzy powyżej 30 roku życia (blisko 40%). Dalej idą instruktorzy w wieku od 25 — 30 (36%). Ilość instruktorów w wieku poniżej 25 roku życia (24%) jest stanowczo zbyt niska. Będzie trzeba w najbliższym okresie czasu dążyć do odmłodzenia grona instruktorskiego. Podharcistrzów w wieku lat 18 i 19 nie mamy ani jednego, 20-letnich jest dwóch, 21-letnich — jeden.

2. Kształcenie starszyny.

Podobnie jak w latach ubiegłych, Komenda Chorągwi organizowała jedynie kursy podharcistrzowskie, natomiast organizacją kursów drużynowych i kursów zastępowych zajmowały się

hufce. W okresie sprawozdawczym odbyły się następujące kursy podharcemistrzowskie:

- 1) zimowy w Brennej od 2. I. — 9. I. 1937 uczestników łącznie z Komendą 56,
- 2) kurs w Chorzowie od 23. I. — 6. III. 1937 uczestników 36,
- 3) kurs w Katowicach od 4. IV. — 10. IV. — uczestników 10,
- 4) obóz podharcemistrzów w Suminie od 1. VII. — 14. VII. uczestników 32.

Na powyższych kursach przeprowadzono całkowitych prób 17. Próbę częściową odbyło 52 harcerzy.

Kursy drużynowych zostały zorganizowane przez następujące hufce:

- 1) hufiec cieszyński w Ustroniu,
- 2) hufiec lubliniecki dla obwodów północnych koło Nowego Sącza,
- 3) hufiec świętochłowicki dla hufców centralnych w Suminie,
- 3) hufiec cieszyński dla obwodów południowych w Podlesiu Kęskim,
- 5) hufiec rybnicki dla obwodu rybnickiego w Suminie.

W powyższych kursach brało udział 124 harcerzy. Każdy kurs został zakończony próbą na drużynowego. Programy kursów zostały omówione na konferencji komendantów we Wiśle w dniu 4 czerwca.

Jakkolwiek w sumie należy oceniać powyższą akcję kursową dodatnio, to jednak trzeba wskazać na pewien ujemny objaw, a mianowicie zbyt małą ilość kandydatów na kursy podharcemistrzowskie zachowowe i starszoharcerskie.

14 hufców zorganizowało kurs zastępowych.

Drużyny instruktorskie istnieją tylko w trzech hufcach: Lubliniec, Tarnowskie Góry, Rybnik.

Starsi harcerze.

Na terenie naszej Chorągwi w okresie sprawozdawczym istniało 40 kręgów (w r. 1936 kręgów 18), w tym jeden krąg koedukacyjny (Cieszyn), jeden krąg akademicki (Śląskie Seminarium Duchowne w Krakowie), reszta kręgów — to kręgi samodzielne z tym, że część z nich utrzymuje łączność z drużynami, z których wyszli członkowie kręgów.

Starszych harcerzy w kręgach było 677 w porównaniu do 366 w roku 1936. Jest to dalszy poważny wzrost ilościowy pod względem kręgów (122%) oraz pod względem ilości członków (84%).

Starsi harcerze według wieku:

od 17 — 21 lat	44%
od 21 — 25 lat	38%
powyżej 26 lat	18%.

Starsi harcerze pod względem zajęć:

młodzież szkolna	28%
robotnicy, rzemieślnicy	34%
urzędnicy	24%
inni	14%.

Z ważniejszych prac Wydziału starszego harcerstwa należy wymienić:

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 7 wizytacji.

W miesiącach lutym, marcu i kwietniu został zorganizowany kurs dla kierowników kręgów starszo-harcerskich okręgu katowickiego. Kierownikiem kursu był hm mgr Udziela Seweryn.

Przeprowadzono trzy odprawy kierowników kręgów oraz referentów starszo-harcerskich przy hufcach.

W dniach od 26—29 czerwca odbył się zjazd starszo-harcerski w Cieszynie. Podkreślić należy udział członków zjazdu w uroczystościach jubileuszowych Harcerstwa Polskiego w Czechosłowacji w Czeskim Cieszynie.

Jeśli chodzi o założenie programowe pracy kręgów, to na pierwszym miejscu należy wymienić pracę samokształceniową. Dużo poświęca się miejsca zagadnieniom ideowym. Do wygła-

szania gawęd, kręgi powołują w wielu wypadkach znawców odpowiednich tematów z poza kręgów. Zwraca się również baczna uwagę na wykłady z dziedziny obrony kraju. Na wykładowców powołuje się fachowców z Policji lub oficerów wojskowych. Wiele kręgów bardzo intensywnie uprawia sporty, a zwłaszcza narciarstwo. Krąg w Lipinach posiada własne boisko sportowe. Udział w pracy społecznej niema jeszcze charakteru zespołowego, wzgl. systematycznego.

Wielką bolączką kręgów jest zbyt wysokie pogłównie od starszego harcerza.

Należy podkreślić, że realizacja programu pokrywa się zasadniczo z wytycznymi wydziału starszych harcerzy Głównicy Kwatery.

Jako pozytywny objaw notujemy żywe zainteresowanie się ruchem starszoharcerskim ze strony grona instruktorskiego, a w szczególności hufcowych.

Młodzież harcerska.

Przyrost harcerzy w okresie sprawozdawczym wyniósł 1657, t. zn. 22% (w roku 1936 spadek o 5%). Ilość młodzieży w drużynach wynosiła 8.762 tj. 64% ogólnej ilości członków.

Jeśli chodzi o poziom wyrobienia harcerskiego, to ilustruje go następujące zestawienie harcerzy według stopni:

	1937 (Chor. Śląska)	1936 (Z H. P.)
harcerze bez stopnia	2 576—29,4 ⁰ / ₀	36,1 ⁰ / ₀
młodzików	4 030—45,9 ⁰ / ₀	44,2 ⁰ / ₀
wywiadowców	1 487—16,9 ⁰ / ₀	13,4 ⁰ / ₀
ćwików	467— 5,4 ⁰ / ₀	4,6 ⁰ / ₀
h. o.	161— 1,9 ⁰ / ₀	1,7 ⁰ / ₀
h. R.	41— 0,5 ⁰ / ₀	

Nie ulega wątpliwości, że ilość wywiadowców i ćwików jest niestosunkowa do ogromnej masy młodzików oraz znacznego odsetka harcerzy bez stopnia.

Statystyka harcerzy według wieku jest następująca:

	1937	1936
do lat 11	759	486
12 — 15 lat	5 284	4 556
16 — 18 lat	2 021	1 471
19 — 21 lat	402	400
powyżej 12 lat	296	410

Zestawienie pomocy i sprzętu specjalnego jest następujące:

	1937	1936
bibliotek	305	238
książek	18.759	12.751
prenum. czasopism harc.	1.150	550
warsztatów	41	36
namiotów	372	238

Wzrost ilości książek o 47% oraz wzrost prenumerat czasopism harcerskich o 109% świadczy o zdecydowanej poprawie na odcinku czytelnictwa. Również nader pocieszającym objawem jest wzrost ilości namiotów o 56%. Cyfra jednak 372 namiotów zestawiona z ilością drużyn jest jeszcze ciągle nie wystarczająca.

Klasyfikacja drużyn według zasad Trzyletniego Wyścigu Pracy dla hufców, które nadesłały sprawozdanie, przedstawia się następująco:

czołowych	13%
przodujących	20%
pracujących	34%
na błędnym tropie	20%
nie sklasyfikowanych	13%

Jednym z najważniejszych zagadnień, to sprawa obsady stanowisk drużynowych. Następujące zestawienie charakteryzuje poziom wyrobienia kierowników jednostek organizacyjnych:

hm	16	ćwików	112
phm	78	wywiadowców	72
h. R.	28	młodzików	30
h. o.	100	bez stopnia	61

Ilość instruktorów (18%), pełniących funkcje wychowawcze, jest stanowczo niewystarczająca. Trzeba jednak podkreślić, że jedynie nikły odsetek drużynowych nie przeszedł przeszkolenia na kursach drużynowych.

Z ważniejszych prac Wydziału drużyn należy wymienić zorganizowanie 16 odpraw obwodowych oraz jednej odprawy ogólnej dla całej Chorągwi, nadto 3 odpraw hufcowych. W programie odpraw obwodowych znajdowały się oprócz aktualnych zagadnień programowych i organizacyjnych zajęcia praktyczne. Dla podniesienia poziomu gawędzenia, rozpoczęto wydawać materiały do gawęd. Przeprowadzono szczegółowo studium terenu Chorągwi, biorąc pod uwagę wszystkie miejscowości Województwa Śląskiego, gdzie znajdują się szkoły powszechne i zestawiono je z ośrodkami pracy harcerskiej. Na podstawie zebranych materiałów obmyślono planową ekspansję ilościową na terenie Chorągwi. Zagadnienie starszych chłopców było przedmiotem specjalnych zainteresowań ze strony Wydziału. Przeprowadzono wydzielenie starszych chłopców w oddzielne zastępy lub drużyny, oraz ustalono wytyczne dla całej Chorągwi. Referat prób i sprawności przeprowadził sześć prób na stopnie harcerza orlego i harcerza Rzeczypospolitej.

Wizytacyj drużyn odbyło się ogółem 82.

Z prac, przeprowadzonych na odcinku młodzieży harcerskiej, należy jeszcze wspomnieć żywą współpracę z księżmi kapelanami co specjalny wyraz znalazło w organizowanej pielgrzymce do Piekar Śląskich.

Zuchy.

Po okresie ogromnego wzrostu liczbowego w latach 1931—33 nastąpiła w latach 1934 — 1936 stabilizacja, a nawet obserwowaliśmy w ostatnim roku nieznaczny ubytek gromad i zuchów.

W roku sprawozdawczym ujawnia się nieznaczny wzrost ilościowy, a mianowicie gromad zuchowych było 163, zuchów zaś 3600. W porównaniu do analogicznych cyfr z r. 1936, obserwujemy wzrost w ilości gromad o 20, a zuchów o 330, (10). Stanowiska kierownicze w ruchu zuchowym zajmuje ogółem 193 osób, z czego 163 harcerzy oraz 30 nieharcerzy. W tej liczbie jest 13 niewiast.

Główny wysiłek Wydziału był skierowany ku organizacji Zlotu zuchów w Katowicach, urządzonego wspólnie z Komendą Chorągwi Harcerzek. W związku z tym odbyły się trzy odprawy wspólne kierowniczek i kierowników gromad zuchowych. Został wyłoniony Komitet wspólny. Próbné występy gromad odbywały się również wspólnie. W zlocie zuchów wzięło udział 2.500 chłopców i 1.500 dziewcząt. Defilada przed Druhem Przewodniczącym ZHP. i Naczelnictwem, które w tym dniu bawiło w Katowicach, była prawdziwie imponująca i spotkała się z niezwykłym uznaniem. Zorganizowano ośrodek kolonii zuchowych w Brennej, który prowadził phm. Władysław Godłowski. W czasie lata było tam na kolonii 14 gromad w liczbie 196 zuchów.

Okres wakacyjny został podzielony na trzy turnusy 20 dniowe. Na kolonie zjechały gromady również z poza Śląska.

Gromada wodzów miała 4 zbiórki w ciągu roku sprawozdawczego. Wodzem Gromady został wybrany phm. Szyller Władysław. Krąg pracy brał czynny udział w organizowaniu Zlotu zuchów.

Wizytacji przeprowadzono ogółem 32, z czego 12 hufców oraz 20 gromad zuchowych.

Kursy podharcemistrzowskie odbywały się wspólnie w trzech grupach, zarówno w lecie jak i zimie. W skład Komendy kursu wchodził instruktorzy zuchowi. Zimowy kurs wodzów odbył się

w Brennej w dniach od 2—9. I. 1937 r. — uczestników 17. W letnim kursie wzięło udział 14 uczestników. Nadto zostały zorganizowane kursy przez następujące hufce:

- 1) kurs wodzów zuchowych hufca lublinieckiego — uczestn. 12,
- 2) „ „ „ „ chorzowskiego „ 9,
- 3) kursy końcówkowe w Katowicach — uczestników 18,
- 4) kursy końcówkowe w Rybniku — uczestników 14.

Jako bardzo pozytywny objaw notujemy silne powiązanie kierowników pracy zuchowej z pracą harcerską, w myśl wysuniętego hasła: „Nic co harcerskie nie jest obce instruktorowi zuchowemu”, a z drugiej strony znacznie większą troskę hufcowych i zrozumienie grona starszyny dla ruchu zuchowego. Znajdowało to szczególnie wyraz na odprawach, konferencjach i kursach.

Akcja obozowa.

Akcja zimowa wykazała pewną zniżkę ilości obozów jak i uczestników. Częściowe usprawiedliwienie znajdujemy w silnym zaabsorbowaniu drużyn, wycieczek, w ramach 3-letniego Wyścigu Pracy. Zestawienie statystyczne jest następujące:

	Ilość kursów obozów	Ilość uczestn.	h × dni	U w a g i
Kursy podharcemistrzowskie teoretyczne	2	67	506	
Kursy wodzów zuchowych	1	16	128	
Kursy dla drużynowych	2	33	309	
Łączności teoretyczne	1	33	528	
Zimowiska harcerskie	8	106	988	
Obozy harcerskie wędrowne	1	9	72	raid narciarski
Kolonie zuchowe	2	47	265	
	15	311	2796	

Akcja letnia natomiast przyniosła wyniki zadowalające. Ilościowo bowiem znacznie przekroczyliśmy cyfrę z lat ubiegłych, w zakresie zaś programowym, poziom podniósł się. Dużą pomocą

była odprawa Komendantów obozów w dniach 22, 23 maja, w której wzięło udział 151 harcerzy. Na podkreślenie również zasługuje samowystarczalność jednostek organizacyjnych, które bez subwencji, jedynie przy pomocy K. P. H., zdołały przeprowadzić akcję letnią na tak szeroką skalę. Całkowity koszt wszystkich obozów letnich wynosił 71.626,88 zł. Z drugiej strony jednak jeszcze ciągle odczuwa się dość dotkliwy brak sprzętu obozowego. W roku 1936 w 124 obozach brało udział 2680 harcerzy. Zestawione z tymi cyframi wyniki akcji letniej w roku 1937 wykazują znakomitą poprawę.

Wyszczególnienie	Ilość obozów kursów	Ilość uczestn.	h × dni
Obozy podharc mistrzowskie	1	32	480
Kursy drużynowych	4	124	2 840
Łączności	1	34	952
Kursy przybocznych	4	89	1 416
Obozy harcerskie stałe	116	2445	41 216
Obozy harcerskie wędrownie	25	202	3 167
Obozy stałe zastępów-kursy	11	303	3 253
Kolonie harcerskie	6	145	2 747
Kolonie zachowowe	13	243	3 764
Wyprawy zagraniczne	2	46	784
	183	3 663	60 619

Z powyższego zestawienia wynika, że ilość obozów w stosunku do roku ubiegłego wzrosła o 47%, a ilość uczestników o 36%.

Ogółem przeprowadzono 104 wizytacje obozów, a więc blisko 60% ogólnej ilości.

W najbliższym okresie czasu trzeba skupić główną uwagę około spraw programowo-metodycznych, dotyczących obozów.

śp. JÓZEF HAŁA

**harcistrz, Kierownik Wydziału W. F. i P. W.
Komendy Śląskiej Chorągwi Harcerzy**

ur. 20 marca 1904, zginął śmiercią górnika w dniu
14 listopada 1937 r.

Zmarły był jednym z najgorliwszych instruktorów
Chorągwi Śląskiej. Sercem całym oddany harcerstwu,
zbrojny nieustannym entuzjazmem, dobrze wypełnił
swą służbę ziemską.

Niech mu towarzyszy pokój wieczny.

Przysposobienie wojskowe i wychowanie fizyczne.

W roku sprawozdawczym urządzono wzgl. brano udział
w następujących imprezach:

- 1) W czasie od 9—10 stycznia zawody narciarskie o mistrzostwo
Chorągwi w Zwardoniu, w których brało udział 39 harcerzy.
- 2) W dniu 14 marca zawody w ping-pong o mistrzostwo Cho-
ragwi w Katowicach — uczestników 78.
- 3) W dniu 1 maja brano udział w sztafecie kolarskiej, urządzonej
przez Główną Kwaterę Harcerzy.
- 4) W dniu 6 czerwca urządzono zawody strzelecko-luczne o mi-
strzostwo Chorągwi w Knurowie, w których wzięło udział
32 harcerzy.

- 5) W sierpniu zastęp szybowcowy uczestniczył w Międzynarodowym Zlocie w Holandii.
- 6) W dniu 5 września zawody w grach ruchowych o mistrzostwo Chorągwi w Katowicach — uczestników 80.

Na terenie naszej Chorągwi istnieją następujące Harcerskie Kluby Sportowe:

- 1) Harcerskie Koło Szybowcowe w Katowicach,
- 2) Harcerski Klub Narciarski w Katowicach,
- 3) Harcerski Klub Strzelecko-łuczny w Knurowie.
- 4) Harcerski Klub Sportowy w Lublińcu,
oraz powstałe w okresie sprawozdawczym:
- 5) Harcerski Klub Sportowy w Bielsku.
- 6) Harcerski Klub Sportowy w Mikołowie.

W Przysposobieniu Wojskowym bierze udział 1087 harcerzy, w tym 594 w hufcach szkolnych. Harcerskich oddziałów P. W. jest 29. I stopień P. W. posiada 622 harcerzy, II stopień — 514.

Państwową Odznakę Sportową zdobyło w okresie sprawozdawczym 1660 harcerzy, a Państwową Odznakę Strzelecką — 98.

Na pokreślenie zasługuje niezwykła aktywność referatu łączności, którego zakres działania obejmował dwa działy:

- 1) szkolenie w dziedzinie łączności telefonicznej, telegraficznej, sygnalizacyjnej itp., oraz
- 2) szkolenie harcerzy w dziedzinie łączności krótkofalowej.

W pierwszym dziale urządzono dwa kursy instruktorskie:

- a) w czasie od 15. II. — 1. III. w Katowicach — uczestników 42,
- b) w czasie od 3 — 27 czerwca w Brzezince — uczestników 34.

W dziale krótkofoalowym urządzono również dwa kursy, które zgromadziły razem 50 uczestników. Sekcja krótkofoalowa posiada własną biblioteczkę oraz sprzęt w wartości 500 zł.

Trzeba tu podkreślić dużą życzliwość władz wojskowych i Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.

C z u w a j !

Komendant Śląskiej Chorągwi Harcerzy

Dr Józef Bielec
harc mistrz.

Sprawozdania rachunkowe

ZARZĄD OKRĘGU ŚLĄSKIEGO

Bilans zamknięcia

STAN CZYNNY

	zł	gr	zł	gr
Ruchomości				
Urządzenie ogniska instruktorskiego w Katowicach				
stan bilansu otwarcia 1937 r.	8.527	07		
przychody w roku 1937 r.	35.	—		
	8.562	07		
przejęte przez Komendę Chorągwi Harcerzy zł 3.782,12				
jednorazowy odpis w/g spisu inwentarza sporządzonego na dzień 31-go grudnia 1937 r., <u>zł 1.495,65</u>	5.277	77	3.284	30
Gotówka w kasie i w bankach				
w kasie	15	44		
w P. K. O.	4.181	62		
w Banku Gospodarstwa Krajowego . . .	149	—	4.346	06
Dłużnicy:				
druh Tadeusz Nowakowski				
udzielona pożyczka na zakup udziału w f-mie „Składnica Harcerska“ Sp. z o. o. w Katowicach zł 3.000,—				
druh Jan Przybyła				
udzielona pożyczka na zakup udziału w f-mie „Składnica Harcerska“ Sp. z o. o. . . . zł 4.000,—				
druhu Zofia Tworowska				
udzielona pożyczka na zakup udziału w f-mie „Składnica Harcerska“ Sp. z o. o. Katowice <u>zł 3.000,—</u>	10.000	—		
Składnica Harcerska Sp. z o. o. w Kat.				
rachunek bieżący	10.616	92		
za sprzedane zapasy i urządzenia . .	12.000	—	32.616	92
			40.247	28

Skarbnik Z. O.

Przewodniczący Z. O.

(—) Gen. Dyr. Inż. A. Ciszewski
działacz

(—) Mieczysław Chmielewski

ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

na dzień 31-go grudnia 1937 r.

STAN BIERNY

	zł	gr	zł	gr
Majątek Zarządu Okręgu Śląskiego Z. H. P.				
Ruchomości zł 3.284,30				
Dłużnicy <u>zł 32.616,92</u>	35.901	22		
Wierzyciele	359	31	35.541	91
Wierzyciele				
Naczelnictwo Związku Harcerstwa Polskiego			359	31
Pozostałości z przychodów budżetowych 1937 r.				
przeniesienie na rok 1938.			4.346	06
			40.247	28

Komisja Rewizyjna

dnia 10 marca 1938 r. zbadała i stwierdziła zgodność bilansu z zapisami w księgach.

(—) Dyr Stanisław Jeziorowski (—) Kłoda (—) Cofała
działacz
(—) Leon Fus, hm. (—) Otton Tomala (—) Inż. J. Strecker
działacz

ZARZĄD OKRĘGU ŚLĄSKIEGO

Rachunek wykonania

ROZCHODY

	Prelimino- wano		Wydano	
	zł	gr	zł	gr
Budżetowe				
1) Administracja	570	—	344	04
2) Lokale Zarządu Okręgu Śląskiego i Komend Chorągwi	2 700	—	2 982	67
3) Wydział K. P. H.	500	—	1 597	20
4) Subwencje:				
a) Komendy Chorągwi Harcerek . . .	5 000	—	3 500	—
b) Komendy Chorągwi Harcerzy . . .	6 500	—	2 000	—
c) Komendy Chorągwi Harcerzy, zaległa z 1936 r.	1 000	—	1 000	—
5) Sumy do wyjaśnienia (zwrot kwot myl- nie otrzymanych)	270	56	270	56
6) nieprzewidziane wydatki	600	—	1 302	66
7) Do przeniesienia na rok 1938	3 448	09	4 346	06
	20 588	65	17 343	19
Pozabudżetowe				
Przekazanie do Naczelnictwa ZHP. . . .			404	21
Powstałe należności:				
od Składnicy Harcerskiej (nieprzewi- dziane w preliniarzu)			6 842	64
			7 246	85
			24 590	04

Komisja Rewizyjna

(—) Dyr. Stanisła Jeziorowski (—) Kłoda (—) Cofała
działacz

(—) Leon Fus, hm. (—) Otton Tomala (—) Inż. J. Strecker
działacz

ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

budżetu 1937 r.

PRZYCHODY

	Prelimino- wano		Otrzymano	
	zł	gr	zł	gr
Budżetowe				
1) Przychody z roku 1936 przeniesione na rok 1937	10 488	65	10 488	65
2) Dziesięciny Kół Przyjaciół Harcerstwa .	2 000	—	1 080	26
3) Składki Członków Wspierających . . .	1 000	—	631	80
4) Dywidenda od udziału w Składnicy Harcerskiej	3 600	—	7 390	68
5) Subwencja Urzędu Woj. Śląskiego . . .	3 500	—	4 000	—
	20 588	65	23 591	39
Pozabudżetowe				
Wpływy z opłat rejestracyjnych			404	21
Wzrost zadłużenia:				
w Naczelnictwie Z. H. P. (nieprzewidzia- ne w preliniarzu)			594	44
			998	65
			24 590	04

Skarbnik Z. O.

(—) Gen. Dyr. Inż. A. Ciszewski
działacz

Przewodniczący Z. O.

(—) Mieczysław Chmielewski

STAN CZYNNY

WYDATKI

Komisja Rewizyjna:

(—) Leon Fus, hm. (—) Otton Tomala (—) Inż. J. Strecker
działacz

STAN BIERNY

WPLYWY

Katowice, dnia 31 grudnia 1937 r.

Skarbnik:

(—) *Nowakowski Tadeusz*
harcmistrz

Komendant Śl. Chorągwi Harcerzy:

- (—) *Dr Bielec Józef*
harcmsitrz

BILANS

Komendy Śląskiej Chorągwi Harcerek

STAN CZYNNY

	zł	gr
Kasa	43	98
P. K. O.	1 611	35
Sumy przechodnie:		
„Gniazdo Tatrzańskie“ 0,40		
Styp. im. Wierzbiańskiej 726,—		
Fundusz B. Powella 13,40	739	80
Dłużnicy	685	80
Inwentarz	7 975	37
	11 056	30

RACHUNEK WYDAT

na dzień 31

WYDATKI

	zł	gr
Różne	6	10
Akcje letnie i kursy specjalne 1.160,75		
Drużynom na obozy 1.845,—	3 005	75
Wizytacje i przejazdy	954	16
Koszty Administracji	2 350	56
Zniszczony Inwentarz	6 253	20
Amortyzacje	797	53
	13 367	30

Komisja Rewizyjna:

(—) Dyr. Stanisław Jeziorowski, dz. (—) Kłoda (—) Cofała
(—) Leon Fus, hm. (—) Otton Tomala, dz. (—) Inż. J. Strecker

ZAMKNIĘCIA

sporządzony na dzień 31 grudnia 1937 r.

STAN BIERNY

	zł	gr
Wierzyciele	1 458	41
Sumy do wyjaśnienia	44	10
Amortyzacje:		
z lat ubiegłych 1.271,36		
za rok bieżący 797,53	2 068	89
Majątek Związku	7 484	90
	11 056	30

KÓW I WPŁYWÓW

grudnia 1937 r.

WPŁYWY

	zł	gr
Pogłówne	667	32
Sumy przechodnie:		
zysk ze sprzedaży broszur	1	80
Subwencje: G. K. 2.330,50		
Z. O. 3.500,—		
K. P. H. 205,—	6 035	50
Szwalnica — zysk	436	75
Koszty Administracyjne %	35	18
Suma wydatków na r. 1937	6 190	75
	13 367	30

Skarbniczka:

Komendantka Śląskiej Chorągwi Harcerek

(—) Janina Kraszewska

(—) Mgr Zofia Kretowa
harcemistrzyni

BILANS ZAMKNIĘCIA

**Szwalni Harcerek w Katowicach, sporządzony na dzień
31 grudnia 1937 r.**

STAN CZYNNY

STAN BIERNY

	zł	gr		zł	gr
Kasa	1 234	99	Majątek Komendy Chor.	1 900	90
Dłużnicy	260	19	Zysk czysty za r. 1937	495	18
Inwentarz	900	90			
	2 396	08		2 396	08

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW za rok 1937

	zł	gr		zł	gr
Koszty handlowe . . .	76	19	Zysk z prowadzenia		
Zysk przekazany Kom.	437	05	szwalni	1 008	42
Czysty zysk	495	18			
	1 008	42		1 008	42

Komisja Rewizyjna:

(—) *Dyr. Stanisław Jeziorowski*, dz. (—) *Kłoda* (—) *Cofała*
(—) *Leon Fus*, hm. (—) *Otton Tomala*, dz. (—) *Inż. J. Strecker*

Skarbniczka:

Komendantka Śląskiej Chorągwi Harcerek:

(—) *Janina Kraszewska*

(—) *Mgr Zofia Kretowa*
harcmistrzyńi

Kierowniczką szwalni:

(—) *Maria Szymerowa*

PROTOKÓŁ

Komisji Rewizyjnej Zarządu Okręgu Śląskiego Z. H. P.

Komisja Rewizyjna w pełnym składzie członków dokonała w dniach 8. III, 9. III, i 10. III. 1938 roku przeglądu ksiąg i zbadala zgodność zapisów z dowodami oraz celowość wydatków

Zarządu Okręgu Śląskiego Z. H. P.,
Komendy Śląskiej Chorągwi Harcerek
(łącznie ze szwalnią Harcerek),
Komendy Śląskiej Chorągwi Harcerzy.

Komisja stwierdziła prawidłowość zamknięcia rocznego na dzień 31. XII. 1937 jak również wzorowe i przejrzyste prowadzenie ksiąg, dowodów i sprawozdań.

Komisja Rewizyjna Zarządu Okręgu Śląskiego Z. H. P. wnosi o udzielenie absolutorium Zarządowi Okręgu Śląskiego Z. H. P.

(—) **Dyr. Stanisław Jeziorowski**, działacz

(—) **Cofala**

(—) **Tomala Otton**, działacz

(—) **Inż. J. Strecker**

(—) **Leon Fus**, harcmistrz

(—) **Jan Kłoda**

PRELIMINARZ

Zarządu Okręgu Śląskiego Związku

DOCHÓD

	zł
1) Pozostałości kasowe z 1937 r.	
Zarząd Okręgu	3 000,—
Komenda Chorągwi Harcerzy	2 500,—
Komenda Chor. Harcerek	1 000,—
	6 500,—
2) Przychody własne:	
Dziesięciny K. P. H.	1 500,—
Składki członków wspierających	950,—
Pogłówny drużyn męskich	2 500,—
Pogłówny drużyn żeńskich	1 500,—
Imprezy harcerskie	1 500,—
Zysk szwalni	500,—
Różne przychody Zarządu Okręgu	250,—
3) Udział w zyskach Składnicy Harcerskiej:	
Zarząd Okręgu	3 500,—
Komenda Chorągwi Harcerzy	3 000,—
Komenda Chorągwi Harcerek	700,—
	7 200,—
4) Subwencje Naczelnictwa:	
dla Komendy Chor. Harcerzy	2 000,—
dla Komendy Chor. Harcerek	1 100,—
	3 100,—
5) Subwencje	12 000,—
6) Sumy przejściowe (opłaty rejestracyjne)	500,—
	38 000,—

Sekretarz Z. O.

(—) Mgr Leonard Sylwester
działacz

BUDŻETOWY

Harcerstwa Polskiego na rok 1938

ROZCHÓD

	zł
1) Administracja Zarządu Okręgu Śląskiego	1 000,—
2) Lokale Zarządu Okręgu Śląskiego	2 500,—
3) Wydział Kół Przyjaciół Harcerstwa	2 000,—
4) Wydatki organizacyjne:	
Chorągwi Harcerzy	4 400,—
Chorągwi Harcerek	2 100,—
5) Wydatki kancelaryjne:	
Chorągwi Harcerzy	4 790,—
Chorągwi Harcerek	2 600,—
6) Wizytacje, przejazdy, zawody:	
Chorągwi Harcerzy	3 150,—
Chorągwi Harcerek	700,—
7) Wyszczególnienie i zloty:	
Chorągwi Harcerzy	3 310,—
Chorągwi Harcerek	800,—
8) Pomoc Hufcom:	
Chorągwi Harcerzy	3 650,—
Chorągwi Harcerek	3 550,—
9) Zakup i naprawa inwentarza:	
Chorągwi Harcerzy	1 750,—
Chorągwi Harcerek	200,—
10) Różne wydatki Zarządu Okręgu Śląskiego	1 000,—
11) Sumy przejściowe (przekazanie opłat rejestrac. do Naczeln.)	500,—
	38 000,—

Skarbnik Z. O.

(—) Inż. Aleksander Ciszewski
działacz

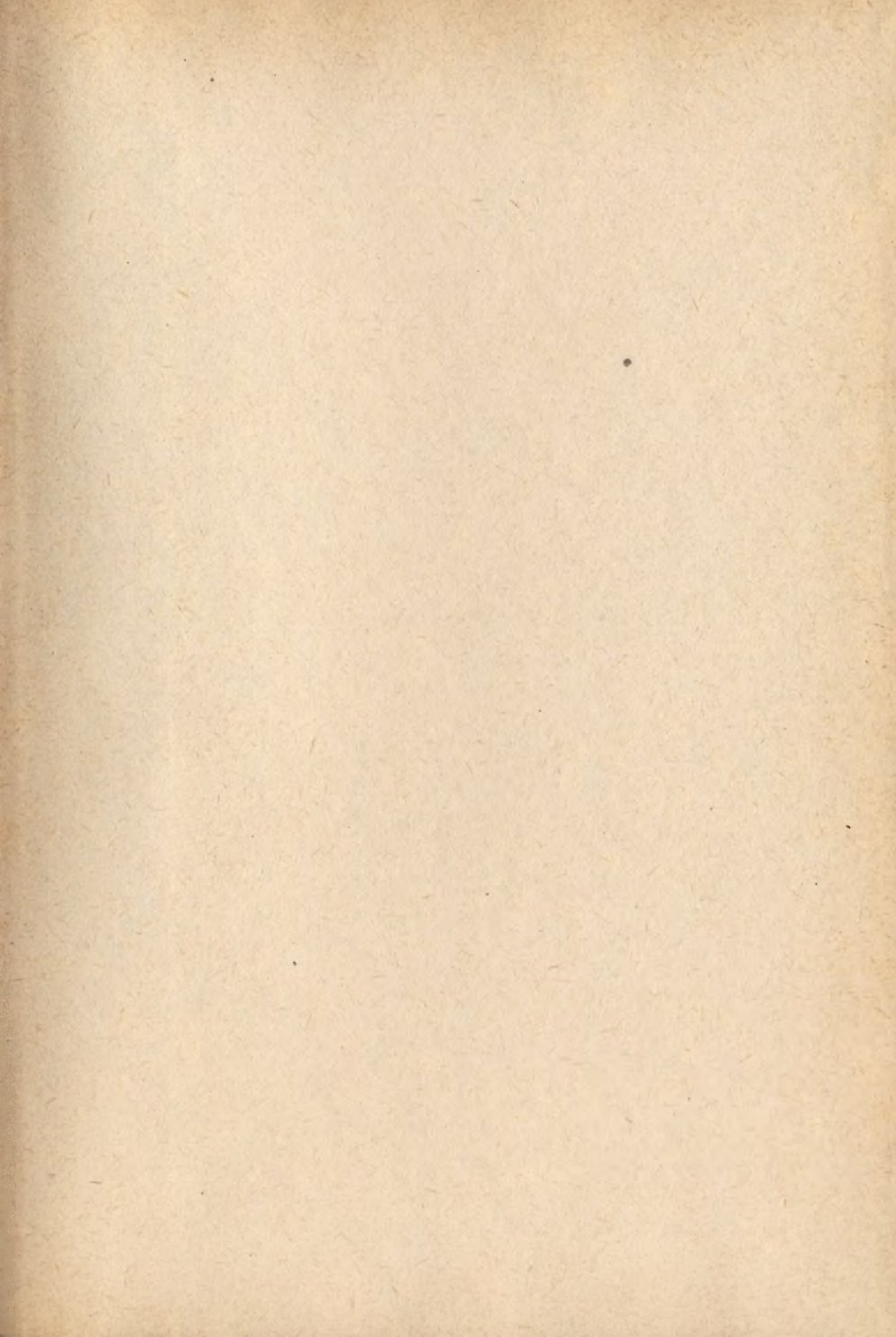
Przewodniczący Z. O.

(—) Mieczysław Chmielewski

•
DRUKARNIA URZĘDU WOJ.
ŚLĄSKIEGO, KATOWICE
•

Pracownia Śląska

ONWARD
WISDOM

Biblioteka Śląska w Katowicach
Id: 0030000929869

II 54044/0/1937

